

Закінчення іменників III відміни в орудному відмінку

Відміни іменників

I відміна	II відміна	III відміна	IV відміна
ЧОЛ. Р., ЖІН. Р., СПІЛЬН. Р. <u>закінчення</u> <u>-а (-я)</u>	ЧОЛ. Р. <u>закінчення</u> нульове або -о; СЕР. Р. <u>закінчення</u> -е, -а (-я)	ЖІН. Р. <u>закінчення</u> нульове, а також іменник мати	СЕР. Р. <u>закінчення</u> -а (-я), за відмінювання з'являються суф. -ат- (-ят-), -ен-
школа, Ілля, нероба.	поріг, батько, море, знання.	вірність, сіль, осінь.	теля, курча, плем'я.

Самостійна робота

Розподіліть наведені іменники за відмінами.
Заповніть таблицю.

I ВІДМІНА	II ВІДМІНА	III ВІДМІНА	IV ВІДМІНА	НЕ НАЛЕЖАТЬ ДО ЖОДНОЇ ВІДМІНИ

Анексія, аргумент, біль, болість, ім'я, цуценя,
зелень, аматор, ансамбль, вечорниці, депо, будень,
радість, подорож, нежить, земля, хмара, каліка, сім'
я, Дніпро, козенятко, плач, радіо, сирота,, вариво,
лібрето, вартовий, путь, юність, відлюддя, інди́ча,
радіо, ло́ша, горі́ння, ООН, дво́рище, любов.

Самостійна робота

ПЕРЕВІРТЕ.

I відміна: анексія, земля, хмара, каліка, сім'я, сирота.

II відміна: аргумент, аматор, ансамбль, будень, вариво, відлюддя, горіння, дворище, Дніпро, козенятко, плач, радіо, нежить, біль.

III відміна: болість, зелень, путь, юність, радість, подорож, любов.

IV відміна: ім'я, цуценя, індица, лоша.

Не належать до жодної відміни: вартовий, вечорниці, депо, лібрето, ООН, радіо, ЮНЕСКО.

Поставте іменники III відміни в орудному відмінку.

Іменники III відміни
на групи **НЕ ПОДІЛЯЮТЬСЯ**, тому
відмінкові закінчення в них однакові
незалежно від кінцевого приголосного
ОСНОВИ.

Відмінювання іменників III відміни

Відміно к	Одн.		Мн.	
Н.	галузь	вість	галузі	вісті
Р.	галузі	вісті,-и	галузей	вістей
Д.	галузі	вісті	галузям	вістям
З.	галузь	вість	галузі	вісті
О.	галуззю	вістю	галузями	вістями
М.	в галузі	у вісті	у галузях	у вістях
Кл.	галузе	вісте	галузі	вісті

НОВЕ В ПРАВОПИСІ

Р.в.

Іменники на -ть після приголосного, а також слова кров, любов, осінь у родовому відмінку однини можуть набувати закінчення-И

гідності

незалежності

смерті

честі

хоробрості

любові

гідности

незалежности

смерти

чести

хоробрости

любови

Дослідження-порівняння

Дослідіть, чи однаково писатимуться подані пари іменників у формі орудного відмінка однини. Свою думку обґрунтуйте за допомогою орфографічних правил.

Галузь – область. Паморозь – ожеледь.
Більшість – безліч. Більшість – меншість.
Печаль – радість. Здобич – велич.
Карусель – карамель.

З'ясуйте, які логічні зв'язки властиві поданим парам слів.

О. в.

основи іменників
закінчуються
збігом двох
приголосних,
перед
закінченням **-ю**

основа іменника
закінчується
одним
приголосним
(крім губних та р)

основа іменника
закінчується на
губний
приголосний
або на р

ВІДСУТНЄ
ПОДОВЖЕННЯ

НАЯВНЕ
ПОДОВЖЕННЯ

ПИШЕТЬСЯ
АПОСТРОФ

*жовчу,
радістю,
смертю,
фальшю*

*ніччю,
сіллю,
тінню,
розкішшю*

*кров'ю, любов'
ю, верф'ю,
матір'ю*

Орфографічний практикум

Подвоєння літер	Відсутність подвоєння	Апостроф
Між літерами на позначення голосних звуків	Між літерами на позначення приголосного звука і -ю	Після б, п, в, м, ф, р
пам'яттю, галуззю	повістю, фальшю	любов'ю, матір'ю

Поставте іменники в орудному відмінках однини й
запишіть у триколонки:

З ПОДВОЄННЯМ
БУКВ

БЕЗ
ПОДВОЄННЯМ
БУКВ

З
АПОСТРОФОМ

Любов, смерть, верф, ожеледь, вживаність, старість,
далеч, мати, честь, пам'ять, гордість, хоробрість, піч,
зелень, мудрість, Об, радість, піч, річ, швидкість, мідь,
тінь, розкіш, мати, кров, осінь, щирість, вість, повість,
жовч, подорож, емаль, шерсть.

Завдання «Четверте зайве»

Від поданих іменників усно утворіть форму орудного відмінка однини. У кожній групі слів знайдіть «зайве». Свій вибір обґрунтуйте.

1. **А** талановитість **Б** пам'ять **В** схильність **Г** радість

2. **А** постать **Б** круговерть **В** мечеть **Г** тінь

3. **А** стиль **Б** бутель **В** карамель **Г** струдель

4. **А** печать **Б** лінь **В** керманич **Г** глухомань

Б, Б, В, В

Нескладне ЗНО

1. Подвоєння приголосних відбувається у формі Ор.
в. однини всіх слів рядка

А верф, паралель, подорож, мазь

Б пам'ять, сіль, велич, лазур

В вуаль, буденність, суміш, папороть

Г кров, заметіль, емаль, світлотінь

Д магістраль, ціль, мігрень, пастель

Д

Нескладне ЗНО

2. Подвоєння приголосних відбувається у формі Ор.
в. однини всіх слів рядка

А міць, стать, продаж
Б сталь, дріб, суміш
В поміч, сіль, доповідь
Г вісь, мить, ступінь
Д путь, річ, шампунь

В

Нескладне ЗНО

3. Закінчення -ю у формі орудного відмінка однини треба писати в усіх іменниках рядка

А папороть, лютть, насип
Б бандероль, ступінь, путь
В радість, емаль, нежить
Г вісь, подорож, накип
Д ваніль, розкіш, мігрень

Д

Нескладне ЗНО

4. Подвоєння приголосних відбувається у формі Ор.
в. однини всіх слів рядка

А нежить

Б гордість

В кошеня

Г подорож

Д праматір

Г